

سرداران ایران / ۲۲

زندگی در سی و پنج روز

بر اساس زندگی شهید محمدعلی جهان آرا

محمّد خسروی

شرکت سهامی کتابهای جیبی
وابسته به مؤسسه انتشارات امیرکبیر
تهران، ۱۳۹۲

تهران، خیابان جمهوری اسلامی، میدان استقلال،

صندوق پستی ۴۱۹۱-۱۱۳۶۵

شرکت سهامی کتابهای جیبی

وابسته به مؤسسه انتشارات امیرکبیر

www.amirkabir.net

عنوان کتاب: زندگی در سی و پنج روز
بر اساس زندگی شهید محمدعلی جهان‌آرا
نویسنده: سارا خسروی (گروه نویسندگان طویی)

طراح جلد: محمد نوکلی (طراحان فردا)

نوبت چاپ: اول (۱۳۹۲)

حروف متن: میترا ۱۳

آب، صدف و لیتوگرافی: چاپخانه سپهر، تهران:

خیابان سینا (بهارستان)، شماره ۸۸

شمارگان: ۵۰۰

کتاب تحریر سفید ۷۰ گرمی

برای ۳۵۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ، هرگونه نسخه‌برداری غیر از زیراکه و بازپخش، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی، یا جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در مجله‌های مستندنویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قضایی قابل پیگیری است.

سرشناسه: خسروی، سارا، ۱۳۵۵-

عنوان و نام پدیدآور: زندگی در سی و پنج روز: بر اساس زندگی شهید محمدعلی جهان‌آرا / نوشته سارا خسروی.

مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، کتابهای جیبی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۱۱ ص.

فروست: سرداران ایران: ۲۲.

شابک: 978-964-303-571-6

وضعیت فهرستنویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جهان‌آرا، محمدعلی، ۱۳۳۳-۱۳۶۰.

موضوع: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴.

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- شهیدان -- داستان.

موضوع: سرداران -- ایران -- داستان.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ز ۹۴۱۳۷ ص/۸۰۴۰ PIR

رده‌بندی دیویی: ۸۱۶/۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۴۳۲۵۲

برای یگانه فرزندم
آرمان زندگی‌ام
به یاد آنانی که بی پروا از خود گذشتند.

با سپاس بیکران از همکاری مردان
بزرگی که سلحشورانه در خرمشهر
جنگیدند و با کوله‌باری از غربت به
زندگی بازگشتند. بزرگوارانی چون بهروز
قیصری، سید صالح موسوی، همایون
عباسی، امیر جلالی، احمد فروزنده،
محسن راستانی، نصرت‌الله ابراهیمی و
دکتر عزیزانی که نامشان همواره در
ریخ ایران زمین خواهد ماند. و نیز با
تشکر فراوان از همکاری استادان
گرن‌قدم استاد نقدی، مجید قیصری و
برادرم سر قاسم قیصری.

پیشگفتار ناشر

ایران دامن و دامن مردان بزرگ، که بزرگی را به اعتبار منش انسانی و بزرگی‌های سترگ آسمان‌اندیشی، به دست آورده‌اند، مدیون فرهنگ، باورها و سبک‌های تاریخی معرفتی است که در آن نفس کشیده‌اند و سینه‌های آن سیراب شده‌اند. همان‌طور که از شوره‌زار چیزی نمی‌روید، بلکه حاصلخیز و دامنه‌های پربراران که نور مهربان خورشید را همواره بر جان خود دارند، دامن دامن ریحان و باغ در باغ درخت‌هایی میوه‌ساز شیرین و آبدار قد می‌کشد و سایه می‌گستراند. مردان بزرگ، بزرگی را از فرهنگ ملی و جان بزرگ خود وام می‌گیرند. بزرگی خود را به ستایشان است. عاریه‌ای نیست، وصله‌ای نیست بر لباسشان.

۲. ایرانیان مردمی بزرگ‌زاده‌اند. به همین دلیل بزرگان را می‌توان در خود و با خود دیده‌اند. از میان همه بزرگان این سرزمین، مردان بزرگ وجود دارند که ایرانیان، فره «سردار ملی» را بر سینه ستبر ساز آویخته‌اند. سردارانی که دشمنان این مرزوبوم را سرنگون کرده‌اند و

مام میهن را از عطر حضور خود آکنده‌اند. این سرداران چه در تمثال اسطوره‌ای خود و چه در شمایل تاریخی خویش، نامی شورآفرین دارند. صفاتی برانگیزاننده. سکون را می‌زدایند و سکوت را می‌شکنند. در ماندگی را نهیب می‌زنند و غفلت را به بند می‌کشند. چهره‌ها و جلوه‌های گوناگونی از سرداران ملی در حافظه تاریخی ایرانیان نقش بسته است. سیمای اسطوره‌ای رستم و فریدون و کیخسرو تا چهره درانی، آریوبرزن و سورنا، از شاه اسماعیل صفوی تا امام‌قلی‌خان، از عباس میرزا تا حسن علی دلواری، از چمران و باقری و همت و متوسلیان تا اکبر و خدای، از بابایی و ردانی‌پور تا آشناسان و صیاد شیرازی و... همه و همه ستارگان درخشان و قله‌های بلند و ستبری هستند که در خاک گهر خیر این زمین بالیده‌اند و سیمای تابناکشان تا همیشه در قاب خاطرات این سرزمین، پیرامونی لبخند می‌زند.

۳. مجموعه «سرداران ایران» این مجموعه نوشته شده است تا به بایستگی بتوانیم بخش اندکی از روایای پنهان چهره آنان را بنماییم و در پرتو درخشش نام و یادشان، زندگی امروز را روشن‌تر ببینیم و فردا و فرداها را همسنگ تاریخ میهن رقبای پنهان را یادآوری لغزش‌ها و کوتاهی‌ها و راهنمایی همه خوانندگان را به ویژه دانایان و دانشوران را چراغ راه خویش می‌دانیم و بر می‌توانیم امیدواریم به حرمت نام آنان که نامشان در این مجموعه آمده، رستگاری و فردوس خود را برای ایرانیان دیروز و امروز و فردا بخواهد شرکت سهامی کتابهای جیبی

مقدمه

محمد علی جهان آرا به راستی کیست؟ یک قهرمان تاریخی، یک انسان بیست و یک شخصیت تخیلی ناشی از اغراق؟ کنکاش در زندگی محمد علی جهان آرا بیانگر این واقعیت است که جهان آرا به راستی یک انسان عادی است، البته با سوابق انقلابی. اگر چه در بحرانی ترین مرحله جنگ مسئولیت فرمانده بودن را به خوبی ادا می کند اما زندگی تاریخی است یکسره ساده و بی آرایش؛ جوانی انقلابی و شهرساز که در آن دوران همچون او در جای جای این سرزمین اسلامی زیاد می نمود. اما آنچه محمد علی جهان آرا را به شخصیتی بی سابقه تبدیل کرد، شدن مبدل ساخته، نقشی است که در تاریخ جنگ ایران و عراق اجرا می کند. اگر در تسلسل وقایع جنگ همه چیز به چند روز اول ختم شود، اگر ماشین جنگی عراق در همان چند روز شروع جنگ

در باتلاق‌های خرمشهر گیر می‌افتد، اگر حمله رعدآسای دشمن، مبنی بر فتح سه روزه خوزستان و الحاق آن به خاک عراق ظرف چند روز و نیز پیشروی یک هفته‌ای تا تهران تحقق پیدا نمی‌کند، اگر تأخیر در حرکت هجومی دشمن به دولت تازه شکل گرفته پسران انقلاب و مردم فرصت می‌دهد تا متوجه شوند که چه حمله عظیم و هولناکی در حال شکل گرفتن است، اگر بسیج مردم ارتش و محمل و نیروهای سپاه در شرف شکل گرفتن دست‌به‌دست می‌دهند و اگر تمامی وقایع جنگ به یک نقطه ختم شود و آن فتح خرمشهر توسط عراق است، اگر کل ارتش عراق در حاشیه خرمشهر پیش ریزد و سی و پنج روز معطل می‌شود همه و همه مدیون رشادت نیروهای نسلانغیور است با رهبری منحصربه‌فرد محمدعلی جهان‌آرا

فرماندهی جهان‌آرا و رشادت یارانش در جنگ خرمشهر چون شروع یک سلسله واکنش زنجیره‌ای، سرآغاز جهاد است مقدس که دانه آن حدود هشتصد کیلومتر مرز کشور و هشتاد سال زمان را شکوفا می‌سازد. به عبارت دیگر براساس منطق علمی حمله خرمشهر همان اثر بال پروانه است که نیرویی اندک، تأخیری ثانویه را ایجاد می‌کند و یا اینکه شروع یک واکنش را منجر می‌شود آری محمدعلی جهان‌آرا یک شخصیت عادی است اما نکته جالب توجه این شخصیت در این است که چطور یک شخص

می‌تواند در یک برهه حساس از تاریخ چنان نقش جاودانه‌ای را ایفا کند؟ تاریخ این سرزمین گویای این واقعیت است که همواره بوده‌اند مردانی عادی که در جریان روزمرگی زندگی کرده‌اند، اما در شرایطی ویژه مبدل به اسطوره‌ای جاودانی شده‌اند. از این رو می‌توان جهان‌آرا را نه یک شخص، بلکه یک جریان زنده و بیدار دانست که هرگز در طول تاریخ ایران تداوم نداشته و خواهد داشت.

سارا خسروی